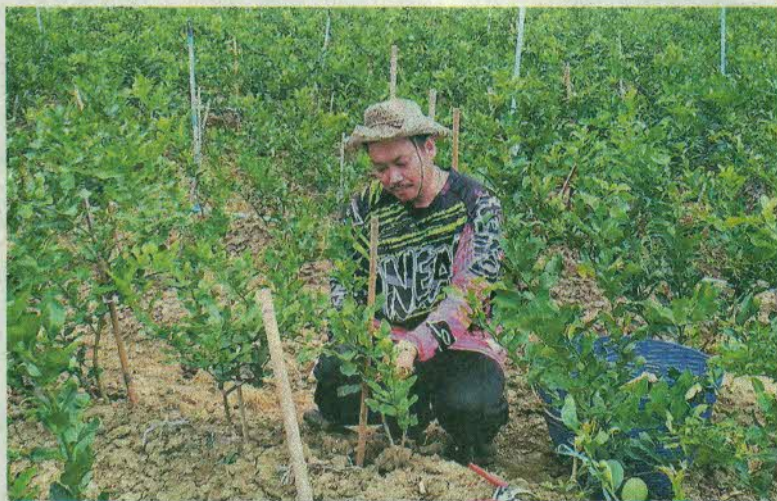

มะกรูดตัดใบ

พืชเศรษฐกิจริมรั้ว

รายงาน

จากปัญหาภัยแล้งที่ยาวนานกว่าปกติ ทำให้ภาคการเกษตรประสบปัญหา การขาดแคลนน้ำในการเพาะปลูก หลายภาคส่วน รวมถึงภาครัฐเล็งเห็นว่าควรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชทดแทนที่สามารถทนแล้ง และใช้น้ำน้อยเพื่อแก้ไขปัญหาในเบื้องต้น และระยะยาว “มะกรูดตัดใบ” จึงเป็นทางเลือกของเกษตรกรไทย เพราะมะกรูดเป็นพืชที่อยู่คนไทยตามริมรั้วมาช้านาน สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องเทศปรุงอาหารไทยได้หลากหลายชนิด

กมล เชียงฉิน อายุ 46 ปี เจ้าของบ้านสวนต้นไผ่ ต.หนองงูเหลือม อ.เมือง จ.นครปฐม คนรุ่นใหม่ที่มีอาชีพซ่อมเครื่องรถจักรยานยนต์ กลับเดินเข้าสู่วิถีชนบท บนเส้นทางชีวิตเกษตรกรรม เพียงคิดว่าใช้เวลาว่างหลังเลิกงานซ่อมเครื่องยนต์ วันจันทร์-วันเสาร์ รวมทั้งวันหยุดวันอาทิตย์ มีแนวคิด “เกษตรกรวันหยุด” บนพื้นที่ 2 ไร่เศษ โดยเลือกที่จะปลูกมะกรูดระยะชิดเพื่อตัดใบ เริ่มเดิมทีปลูกเพียง 5,000 ต้น ด้วยเหตุผลด้านการตลาดมีความต้องการสูง โดยเฉพาะใบมะกรูดที่มีคุณภาพ สามารถส่งเข้าสู่โรงงานผลิตน้ำพริกและเครื่องแกงในประเทศ อีก

ทั้งยังมีตลาดเกี่ยวกับสมุนไพร และเพื่อการส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ

นายกมลบอกกว่า ที่ปลูกมะกรูดตัดใบก็เพราะว่าเป็นพืชที่สามารถเก็บเกี่ยวได้ทุก 45-60 วัน ไม่ต้องรื้อและเตรียมแปลงใหม่ หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตเหมือนผักชนิดอื่น ในระยะที่ปลูกอาจต้องใช้เวลาเลี้ยงต้นอยู่ประมาณ 6 เดือน จึงจะตัดใบรอบแรกได้ หลังจากนั้นจะเก็บเกี่ยวได้ตลอดตามวงจร ราคาขายใบพร้อมกิ่งอยู่ที่กิโลกรัมละ 25-60 บาท แต่หากตัดใบอย่างเดียวราคาก็จะเพิ่มเป็นเท่าตัว พื้นที่ 1 ไร่สามารถสร้างรายได้เป็นแสนบาท และต้นมีอายุยืนนานหลายปี ส่วนพันธุ์มะกรูดได้รับพันธุ์ที่มีหนามน้อย และการปลูกแบบระยะชิดทำให้การเก็บเกี่ยวใบง่าย การแต่งกิ่งให้เตี้ยเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

กมลบอกถึงที่มาขององค์ความรู้ว่า เบื้องต้น

ได้เข้ารับการอบรมการปลูกมะกรูดระยะชิดจาก **รศ.ดร.วี เสาร์ภูภักดี** ที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาไม้ผลเขตร้อน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ตั้งแต่เรื่องการเตรียมแปลง ระบบน้ำ วิธีปลูก วิธีดูแล โรคและแมลง การตัดแต่งทรงพุ่ม ตลอดจนการผลิตให้ได้คุณภาพตามที่ตลาดต้องการ โดยการปลูกมะกรูดระยะชิดสำหรับตัดใบนั้น เพื่อให้ได้ผลผลิตสูงสุด ควรปลูกที่ระยะ 50x50 เซนติเมตร สลับฟันปลา รักษาระดับความสูงที่ 70-80 เซนติเมตร และมีการตัดแต่งทรงพุ่ม ส่วนเทคนิคการปลูกให้ได้ใบมะกรูดที่มีคุณภาพนั้น ต้องดูแลตั้งแต่เริ่มแตกยอดอ่อนด้วยการเฝ้าระวังการเข้าทำลายของหนอนชอนใบ เพลี้ยไฟ และไรแดง ส่วนโรคที่สำคัญที่ต้องเฝ้าระวังเช่นกัน ได้แก่ โรคแคงเกอร์ โรครากเน่าโคนเน่า เป็นต้น สำหรับการดูแลเรื่องโรคและแมลงนั้น ให้มาช่วยเพื่อช่วยต่อการปฏิบัติ และใบมะกรูดที่ได้จะเป็นผักปลอดภัย ซึ่งสามารถเพิ่มมูลค่าและเป็นที่ต้องการของตลาดอีกด้วย

กมลบอกทั้งท้ายว่า ระยะเวลาการเก็บเกี่ยวหลังปลูกเดือนที่ 6-7 ต้องทำการตัดแต่งลำ (การตัดแต่งต้นเพื่อจัดทรงพุ่ม) ซึ่งหากดูแลดีตั้งแต่เริ่มปลูกในการตัดแต่งลำ ก็สามารถขายผลผลิตได้แล้ว หลังจากนั้นจะสามารถตัดใบขายได้ทุก 45-60 วัน โดยตลาดรับซื้อหลักๆ คือ ตลาดค้าส่งผักผลไม้ประจำจังหวัด หรือโรงงานผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป ตลอดจนตลาดส่งออก เฉลี่ยมะกรูดแต่ละต้นจะตัดได้น้ำหนักประมาณ 200-300 กรัมต่อการ

ตัดในแต่ละรอบ แต่ถ้าต้นมะกรูดมีอายุเกิน 1 ปี จะตัดได้น้ำหนักมากขึ้นตามไปด้วยจากปริมาณใบที่มากขึ้นตามขนาดทรงพุ่ม จุดคุ้มทุนจะอยู่ที่ประมาณปีครึ่งถึงสองปี

ข้อดีของมะกรูดคือ มะกรูดเป็นไม้ยืนต้นที่มีอายุยืนนาน ลงทุนมากในการปลูกครั้งแรก ระยะเวลาการเก็บเกี่ยวผลผลิตในแต่ละรอบการผลิตไม่ต่างจากพืชล้มลุก หลังการเก็บเกี่ยวเพียงดูแลโดยการให้น้ำบำรุงดินและปุ๋ยบำรุง ไม่ต้องรื้อระบบเพื่อไถและปรับพื้นที่ใหม่ จึงไม่ทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย ดังนั้นมะกรูดจึงเป็นพืชเศรษฐกิจริมรั้ว อนาคตไกล ไร้ปัญหาน้ำแล้ง เป็นทางเลือกของเกษตรกรไทยที่จะสร้างรายได้เป็นอย่างดี

ทวีพล หลิมชัยสุวรรณ